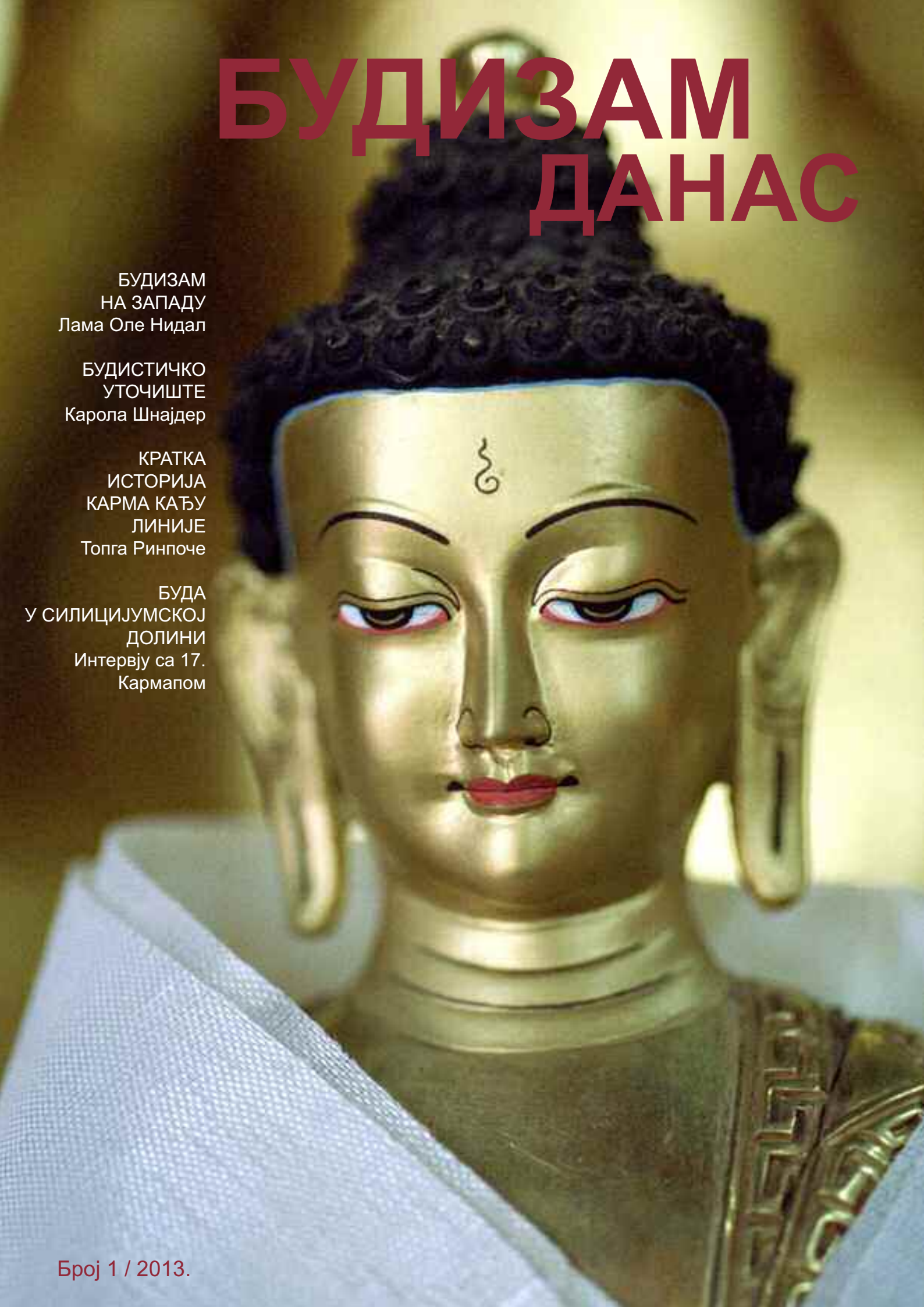


БУДИЗАМ ДАНАС



БУДИЗАМ
НА ЗАПАДУ
Лама Оле Нидал

БУДИСТИЧКО
УТОЧИШТЕ
Карола Шнајдер

КРАТКА
ИСТОРИЈА
КАРМА КАЋУ
ЛИНИЈЕ
Топга Ринпоче

БУДА
У СИЛИЦИЈУМСКОЈ
ДОЛИНИ
Интервју са 17.
Кармапом



Буда је рођен у северној Индији средином VI века п.н.е. у краљевској породици. Млади принц је до своје 29. године, уживајући изузетне привилегије, знао само за радост - да би, када је први пут напустио палату, његов свет био "из темеља" уздрман. Током три дана, наишао је, прво на болесног човека, затим на старца и на мртвог човека, на крају. Схватање о неизбежности старости, болести и смрти дубоко га је потресло: видео је само пролазне ствари - ничег трајног нигде није било. Следећег јутра прошао је поред јогина урођеног у медитацију ... и умови су им се срили. Надахнут овим принц је напустио дом и породицу - лутао је земљом у потрази за Учењима која омогућавају превазилажење смрти и патње. Најбољи учитељи тог времена су му преносили учења, али га ниједно од њих није могло довести до коначног остварења.

Након шест година медитације, он је, на месту које се и данас зове Бодгаја, сео испод дрвета чврсто одлучивши да се неће померити док не постигне свој циљ ... и након недељу дана, на свој 35-ти рођендан, спознао је праву природу ума: постао је Буда - Пробуђени. Просветљење је растопило последње велове које заклањају ум - простор и енергија, у њему и изван њега, слили су се у једно - и постао је ванвремена, свезнајућа свесност. Сваким атомом свога тела све је знао и био је све.

Наредних 45 година Буда је хиљаде надарених ученика подучавао методама за постизање просветљења.

Уредници:

Јелена Миловановић

Весна Чавић

Далибор Јовановић

Превод текстова:

Београдски будистички центар

Издавач:

Атенаион, Београд

За издавача:

Далибор Јовановић, председник Атенаиона

©Атенаион

Београд, фебруар, 2013.

Поштовани читаоци,

Београдски Центар Дијамантског пута будизма и удружење Атенаион из Београда покренули су издавање ове електронске публикације са циљем да се и наша јавност упозна са Карма Кађу традицијом тибетанског будизма.

Будина учења стара више од 2550 година представљена су на један потпуно модеран и савремени начин. У овом, првом броју, можете прочитати како је будизам дошао на Запад, како се једна традиција уклапа у савремено друштво као и преглед будистичких школа и кратку историју Карма Кађу линије.

На крају се налази и интервју XVII Кармапе Таје Дорђеа поглавара Карма Кађу школе тибетанског будизма.

Надамо се да ћете уживати.



XVI Кармапа, Рангјунг Ригпе Дорђе, је рођен 1924. у источном Тибету. Препознат је према упутствима која је, описујући детаље у вези своје следеће инкарнације, оставио XV Кармапа. Затим је у манастиру Палпунг замонашен, примио бодисатва завет, многа учења, одору свог предходника и Црну круну.

Његов живот се одвијао по образцу његових претходника - чинила су га путовања и подучавања широм земље. Након окупације Тибета, Кармапа је заједно са својим ученицима био принуђен да 1959. напусти земљу, како би очувао трансмисију Карма Кађу линије. Тиме се испунило пророчанство V Кармапе да ће се, у време његове XVI инкарнације, лоза кинеског цара угасити, да ће Кинези напасти и окупирати Тибет доносећи патњу и сиромаштво за оба народа и да ће се, на Тибету, будистичка учења гасити.

Краљ Сикима је понудио Кармапи земљу на којој је, потом, обновљен манастир Румтек - Кармапино седиште у егзилу. Његова путовања су постајала све бројнија, а његове активности су непрекидно расле.

1974. је, први пут, на позив својих првих ученика са Запада, Олеа и Хане Нидал посетио Европу: 10. децембра, Кармапа је стигао у Копенхаген. Након тога, будистички центри су били основани у Европи и Америци.

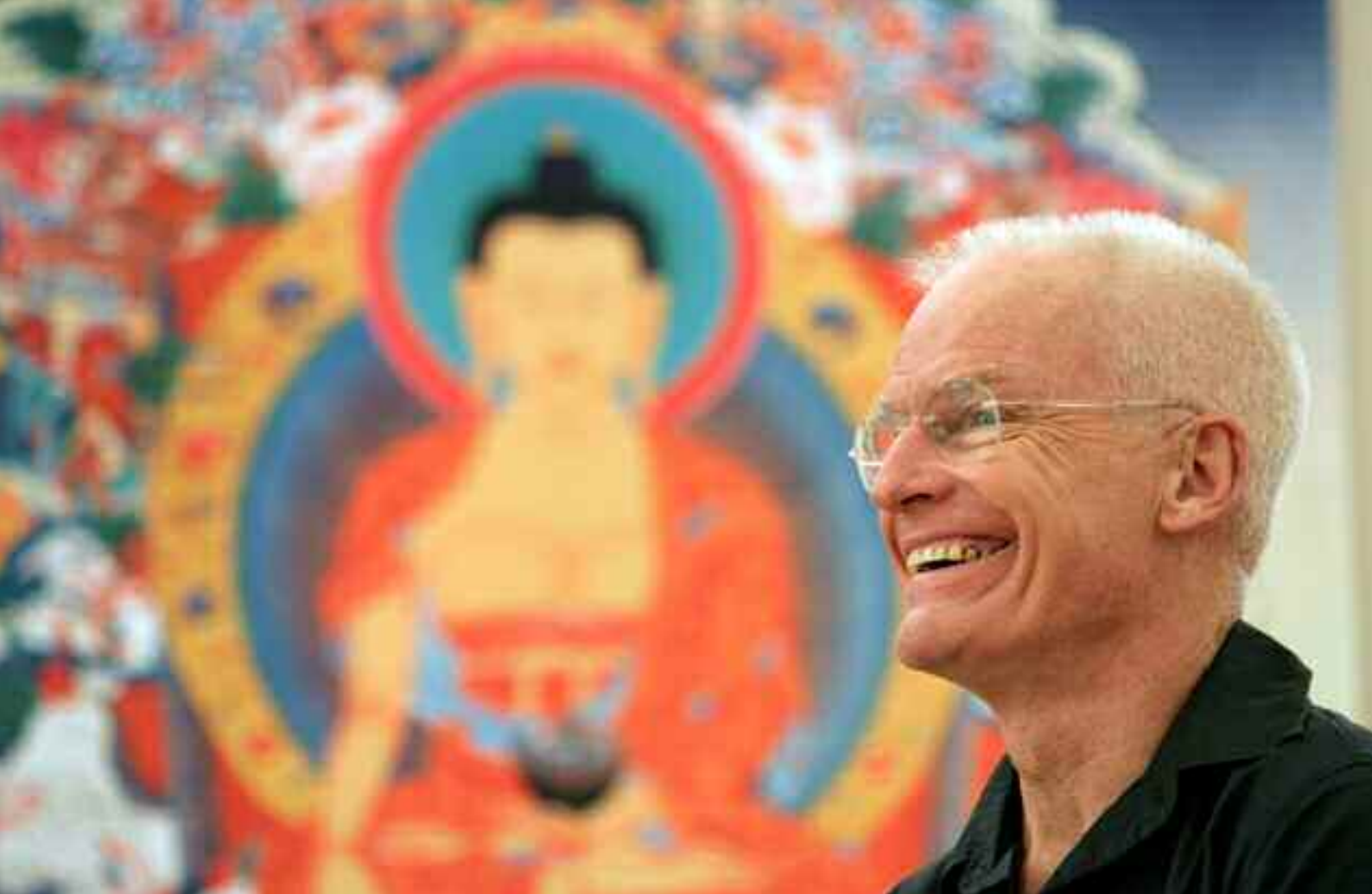
Кармапа Рангјунг Ригпе Дорђе је 1979. започео изградњу новог медитационог центра југоисточно од Њу Делхија, где се данас налази Кармапин међународни будистички институт (КИБИ). У јулу 1981. Кармапа је започео реконструкцију храмова и медитационих центара. Организовао је штампање и дистрибуцију хиљада Дарма текстова - међу њима и 500 примерака Канђура. Чак је, и током последњих месеци свог живота, вредно радио на ширењу Дарме.

XVI Кармапа је умро у САД, у болници у Сиону, у близини Чикага, 5. новембра 1981. 36 сати након смрти његово тело је остало топло и савитљиво, а нарочито је његов срчани регион био толико топао да се то могло осетити са приличног растојања. 9. новембра Кармапино тело је пренето у манастир Румтек. Уместо да се током 45 дана, колико је протекло до кремације, распадне, Кармапино тело се смањило до величине малог детета.

Током кремације којој је присуствовало стотине Лама и ученика из целог света, иако је време било ведро и суво, сунце је окружила џиновска дуга.

САДРЖАЈ

БУДИЗАМ НА ЗАПАДУ Лама Оле Нидал	6
НЕМА ПОТРЕБЕ ЗА ПРЕВИШЕ ТРАДИЦИЈЕ Кунзиг Шамар Ринпоче	9
СЛОБОДА ДЕЛАЊА Лама Гендун Ринпоче	13
КАКО МЕДИТИРАТИ? Лама Оле Нидал	14
ШТА ЈЕ ЊИНДРО? Лама Оле Нидал	16
БУДИСТИЧКО УТОЧИШТЕ Карола Шнајдер	19
ЧЕТИРИ ФИЛОЗОФСКЕ ШКОЛЕ БУДИЗМА Манфред Сегерс	23
КРАТКА ИСТОРИЈА КАРМА КАЋУ ЛИНИЈЕ Топга Јулђал Ринпоче	25
БУДА У СИЛИЦИЈУМСКОЈ ДОЛИНИ Интервју са XVII Кармапом	29
БУДИСТИЧКИ ХРАМ У БЕОГРАДУ	38



БУДИЗАМ ДАНАС

Лама Оле Нидал

На Тибету су будисти могли да бирају да ли ће се посветити монашком животу, практиковати незаређени или постати јогини. *Монаси и монахиње* живели су у раздвојеним манастирима, поштујући веома стриктна правила понашања. *Незаређени будисти* су се, уз породицу и уобичајена занимања, трудили да Учење (*Дарма*) примене у свакодневном животу. Ослобођени окова друштвених норми, *јогини* су (често и по пећинама) са истомишљеницима који су се смењивали, цео свој живот усмерили на духовни развој – један од примера је чувени јоги Миларепа.

Како се данас у развијеном свету може планирати породица, тамо неће бити

већих будистичких манастира. Разлоге за некадашњи одвојен живот у манастиру између мушкараца и жена не треба тражити ни у Будиним пуританствима, ни у одбојности Учења према људском телу, нити у некаквом његовом страху да ће му се наследници завадити око нагомиланог богатства (као у Католичкој цркви). Једноставно, људи тада нису могли нормално да воде љубав, а да не добију децу... а породични живот битно ограничава време за учење и медитацију. Такође, завети за монахе и монахиње издвојени су из савета које је Буда давао различитим следбеницима и групама, и мада многи данас изгледају веома чудно, није их могуће накнадно прилагођавати новонасталим животним ситуацијама.

У ствари, на Западу се данас топе разлике између две изворно различите групе: јогина и незаређених будиста. Јогини се око материјалне помоћи продуктивног становништва више не 'надмећу' са монасима "црвеномантијашима", те им нису неопходна упадљива спољашња обележја – лепршаве беле мантије и чудне, дивље фризури. Истовремено, савремени *незаређени будисти* су у тој мери обезбеђени од стране богате државе, да више не морају стварати велике породице како би о њима бринуле када остаре. Изгледа да моји ученици широм света повезују ове две групе и обједињују њихове најбоље квалитете. У свакодневном животу они се држе Махамудре – ослобађајућег јоги увида – док остварују све што се очекује од једног богатог, продуктивног живота; и једино за време годишњих одмора отворено манифестују јоги начин живота, селећи своје шаторе од једног курса за медитацију до другог.

У Индији су пре 2550 година многи били привучени Будиним поукама о узроку и последици, знатно мање их је желело да чује о мудрости и саосећању, а само је неколицина била спремна за чисте увиде Дијамантског пута. Данас на Западу, где има пуно надарених људи и добре карме, многи желе да доживе непосредно искуство јасног простора ума, док би питања узрока и последице најрадије заобишли. Психологија и филозофија њима, такође, нису нарочито привлачне, јер су их у школи крајње неинспиративно "кљукали" овим предметима. Модерни, самоуверени људи желе искуство.

Учења на Западу

Сви који подржавају Будино Учење – карики су у његовој непрекидној трансмисији. Било да материјално помажу развој будистичких центара, подучавају као локални или путујући предавачи или дају пример

друштву, породици и пријатељима, морали би се потрудити да продубе знање из будизма. Чак и они који желе да од случаја до случаја раде са другима, откриће како им ефикасност изразито расте када, сагледавши цео Пут, бирају унутар правог богатства метода које он нуди. Само уз довољно сопствених увида можемо стабилизovati развој других и пренети им радосну антиципацију нивоа које ће остварити у будућности. За тако практичне циљеве, теоријско разлагање Учења на Винају Сутру, Абидарму и Вађрајану превише је дистанцирано. Да би се снашли у његовом богатству и ширини потребан нам је приступ оријентисан на праксе. Ево, ипак, савета оптимистима који планирају фронтални напад на фрустрације условне егзистенције: удахните дубоко!

Иако је свет заплъгнут растућом понудом "примамљивих" метода који обећавају разноврсна духовна искуства, реалне могућности су, ипак, нешто сасвим друго. Кармичке енергије људских *навика* веома су лепљиве и тешко се мењају, а мало је оних који имају неопходан предуслов чак и да започну пут духовног развоја – увереност да поседују ум са којим могу радити, остварујући *трајне* резултате... Данас то подразумева спознају како нестална мождана маса не производи већ трансформише ум; чији се ток информација преноси још од прадавних времена из једне условне егзистенције у другу, сакупљајући нова искуства која сазревају као наредни живот...и како се овај процес наставља, све док једном не спознамо *огледало* испод свих тих пролазних слика – то неусловљено, ванвремено стање ума. Осим тога, како и велови незнања који прекривају људски ум постоје још од прадавних времена – веома су незгодан противник, па се и уз најјаче благослове и медитације морају уклањати *постепено*.



Будиним највишим учењима, Махамудром или Дзог Ћеном, морају им одмах препоручити крајње практичан пут до највишег ниво: наизглед непривлачне и бескрајно понављајуће *припремне праксе* које се зову *Њиндро*. Оне производе подсвесно богатство и прочишћења, једну трајну основу за срећу.

Тако су “више праксе” тајне саме по себи, и постају нам доступне тек ако смо у овом или претходним животима за њих обезбедили неопходну основу. Такође, како тело представља обиље инерције, а у свакој његовој наредној физичкој форми морају да се ‘отворе’ канали мудрости – то је прилично мукотрпан процес. Сам почетак духовног истраживања чине потрага за срећом и откриће да њу стварају добре мисли, речи и дела. Тако почиње практичан рад са узроком и последицом. Све бољи узајамни односи са спољашњим светом и сопственом подсвесношћу постепено ослобађају богатство ума, испољавајући се као саосећање и надахнута мудрост: усмеравајући тело и говор да донесу још више добра другима. Из тога се рађа снажна тежња ка пуним потенцијалима ума и потпуна отвореност према онима који су их већ остварили: осећања која граде најкраћи пут до Просветљења. Сваки од поменута три нивоа одговара посебном типу људи: егоцентричном, алтруистичном или јогину, а свакоме од њих су за пуни развој неопходна три облика подршке, три носећа стуба: *критичко знање, медитација и одржавање постигнутог нивоа.*

У збуњујућој шароликости данашњих учитеља, добар Лама или будистички учитељ лако се може препознати по томе што усмерава ка *трансформишућим методама*. Он не покушава да угоди својим ученицима и слаткоречивошћу заобиђе тешке теме, остављајући их заправо у стању површног задовољства (убеђене како су нашли потврду за своје предрасуде и егзотичне идеје), а у ствари – без *праве подршке и усмерења*. Чак и Ламе из три “старе” тибетанске школе који имају моћ да своје ученике фасцинирају



Лама Оле Нидал је данас најпознатији Западнак који је у потпуности квалификован као Лама и учитељ медитације тибетанског будизма. 1969. године Оле Нидал и његова супруга Хана постали су први ученици са Запада XVI Кармапе, највећег мајстора медитације XX века и поглавара Карма Кађу школе тибетанског будизма. После три године интензивног учења и медитације са Кармапом и другим великим Ламама Тибета и сами су постали Ламе. Кармапа им је потом поверио да 2550 година старо и непрекинуто Будино учење пренесу на Запад. Последњих 40 година њихов живот испуњен је непрестаним путовањима, предавањима и оснивањем будистичких центара широм света.



НЕМА ПОТРЕБЕ ЗА ПРЕВИШЕ ТРАДИЦИЈЕ

Кунзиг Шамар Ринпоче

Неки западни практичари говоре да се тибетански будизам делимично састоји од тибетанске традиције, а делимично од праксе Дарме и да не могу увек да направе разлику између ове две ствари. Веома је важно знати разлику.

У биографијама Миларепе, Марпе и Гампопе, све је чиста Дарма. Све у вези ових великих Кађу мајстора - начин на који су живели, начин на који су подучавали, итд. - све је била чиста Дарма. На пример, Марпа је учења пренео из Индије на Тибет, где је подучавао као Тибетанац. Прво је учио Дарму у Индији, у складу са Индијском традицијом.

Наропа, његов учитељ, био је из Индије. Највећи део времена, Наропа је био наг, понекад је носио орнаменте Херуке, али Марпа никада није говорио Тибетанцима да би и они требало да поступају на исти начин. Када је Марпа подучавао на Тибету, није покушавао да тамо уведе индијске обичаје, као што је ношење одора садуа. Допустио је Тибетанцима да носе своје чубе (традиционалну тибетанску одећу). Преносио је Дарму на веома чист начин.

На Западу сте много читали о “Тибетанским ламама”. Неки западни научници су путовали на Тибет ради



авантуре. Касније је у Америци Лобсанг Рампа написао књиге пуне фантазија, укључујући приче о астралним путовањима, где један ум путује до другог ума да би му пренео неке поруке. Као резултат медитације, високо остварени будистички практичари могу да разумеју такве натприродне појаве, а такође могу да читају мисли. Када развијете изузетно добру медитацију, моћи ћете да знате невероватне ствари. Буда, на пример, зна све мисли сваког појединог осетног бића. Лобсанг Рампа је ове феномене представио сасвим другачије. Он је од њих створио мистерију. Његова фикција је била да неко шаље свој ум некоме другом да би прочитао његове мисли. Његове књиге су утицале на западне идеје о Тибету. Када су људи преводили биографије на западне језике, наравно превели су сав “добар материјал”. На тај начин су настале многе погрешне

представе о тибетанском будизму, на пример, да су сви могли да лете.

Ви Западњаци сте развили идеју да су све тибетанске ламе потпуно чисте. Шта год да Лама учини, ви мислите: “Ох, мора да се иза тога крије неки дубоки смисао.” Када лама делује помало необично, томе придајете посебно значење и претпостављате: “Мора да је Лама видео нешто у мом уму.” Моје искуство ми говори да многи Западни ученици имају такве идеје.

Онда желите да све традиције укључите у праксу Дарме и мислите да је систем манастира имао неке везе са просветљењем. Данас, када имамо боље комуникације, када можемо да путујемо, понекад људи доживе шок када уоче разлику између својих представа и онога што виде. Тада помисле:

“Шта је сад ово? Ламе су као и ми, имају сличне проблеме.” То код неких доводи до потпуне збуњености. Али, тако ствари стоје. Ламе су само људи. У Катмандуу можете да видите монахе који иду у казино. То могу овде да кажем, јер су неки од вас то сами видели. То не морам да држим у тајности.

О чему се овде ради? Некада давно, на Тибету је уведен систем по коме су деца довођена у манастире, где су се бринули о њима и где су бесплатно добијали храну. Један веома свети тибетански краљ је постао помало екстреман. На подручју данашњег Авганистана је постојало “Вађрајана краљевство” - Одијана. Краљ је постигао просветљење и подучавао је све своје поданике. Сви су се просветили и краљевство је нестало. Тибетански краљ је желео да учини исто. Желео је да оконча *самсару*, тако што би краљевство Тибета нестало, па је увео нека нова правила, и манастири за монахе и монахиње су били подизани широм земље. Сви монаси и монахиње су добијали храну бесплатно и жетва свих земљорадника је одлазила манастирима. Као последица, људи су постајали монаси не само да би се просветлили, већ и због бесплатне хране. Било је и просветљених, али нису чинили већину, можда један у милион. Просветљена бића су тамо била веома ретка, јер је било много ствари које су ометале духовни напредак. Било је довољно хране, али мало тога је могло да се уради. Нико од њих није практиковао као Миларепа некада. Тако је свака долина имала манастир и цео Тибет је био испуњен манастирима који су имали велику администрацију.

На почетку, један Кађу мајстор је основао манастир на прави начин, тако што је започео програм студија и основао медитациони центар. Његова жеља је била да Учења буду очувана, а не да једноставно нестану. У то

време није постојао *Тулку* систем (систем препознавања свесно поново рођених будистичких мајстора), па је мајсторов син преузео одговорност за манастир након свог оца. На тај начин су многи Кађу манастири постали велики. Али, људи су само људи и како је време пролазило, ситуација је постајала све гора. Манастири су постајали мала краљевства са веома арогантном управом. Често су били веома препредени. Знали су да су духовне вође неопходне да би људи били под контролом, па су уводили духовне вође, али су покушавали да сву власт задрже у својим рукама. То је било веома практично - споља духовност, изнутра политика. Управитељи су желели да контролишу људе.

Сваки манастир је имао земљишне поседе - понекад огромне. Када су се манастири међусобно граничили, сваки је желео да заштити своју земљу. Такође, била им је потребна радна снага, па су сељаци постајали робови манастира, а управитељи су владали попут диктатора. Понекад су се сукобљавали око пограничне земље. Када би животиња једног манастира прешла међу и доспела на територију другог манастира, била би тамо задржана, и томе слично.

Стварни владар земље једва да је располагао са нешто власти, јер је сваки манастир био веома моћан и стално су били у сукобу. Влада је била потпуно немоћна. Касније се изборила за неки утицај и организовала се попут манастира, па је земља била контролисана на строго религиозан начин. Добри практичари нису били део управе. Добри мајстори и добри монаси су углавном практиковали сами. Скоро нико није остварио просветљење у манастиру, јер су били под тако строгом управом. Религија и политика су били јако измешани на Тибету. Политичари су користили религију да би контролисали људе.



они могу проузроковати проблеме. Припремили сте трон за мене и ја сада седим на њему. Ако не урадите исто за неког другог, могли би да настану проблеми. То је врста политике. Да сте ставили лепу западњачку столицу овде, то нико не би сматрао проблемом. Старе тибетанске Ламе, чак и оне које су добре и пријатељски настројене, имају одређене обичаје који потичу из њихове културе. Када дођу на Запад, а не дочекају их тибетански музички инструменти, или на трону нема прелепог бруката, имају осећај да нешто недостаје. Они ће вам рећи да све треба да уредите на одређени начин и ви ћете помислити да је то део праксе. На тај начин уводите тибетанску традицију на Запад и мислим да то неће потрајати. Ако ипак потраје, онда ће постати узрок будућих проблема. Ко би требало да има виши трон? Неко ће имати нижи трон, а неко још нижи. На тај начин ћете створити много проблема.

Морате да уочите разлику између Дарме и традиције. Када се појаве проблеми, знајте да они не потичу од просветљених бића, већ од оних који управљају. Чак и Кинески комунисти који уопште не верују у религиозне ствари, с времена на време користе религију из политичких разлога, јер је тако моћна и чврсто утемељена. На Западу не морате да преузмете овај административни део који је помешан са религијом. Под овим не подразумевам да би ваши учитељи сада требало да седе негде на поду и да би требало да им окренете ноге када седите, али једноставно нема разлога за превише традиције.

То је било веома тешко. Проблем нису представљала просветљена бића, већ они који су водили управу. Западњаци мисле да је све што се тамо дешавало била Дарма. Они мисле да је сваки манастир велика мандала, да је сваки монах одређени *Буда аспект*, а да је сваки гуру Дорђе Чанг.

Ви такође мислите да су тронове на којима седе Ламе део Дарма праксе. У ствари,



Шамарпа, Мипам Чокји Лодро је рођен на Тибету 1952. године. Када је имао четири године, XVI Кармапа препознао га је као четрнаесту инкарнацију Шамарпе. Уз Кармапу је остао све до његове смрти. Након тога посветио се многим пројектима које је у последњим годинама свог живота започео XVI Кармапа. Он је и један од оснивача Кармапиног међународног будистичког института (КИБИ) у Њу Делхију. У складу са Кармапином жељом, у КИБИ-ју се одржавају студије из области будизма, како за монахе, тако и за незаређене. Шамарпа подучава у центрима Карма Кађу школе широм света. Захваљујући, пре свега, напорима Шамар Ринпочеа, 1992. године препозната је седамнаеста инкарнација Кармапе.

СЛОБОДА ДЕЛАЊА

Лама Гендун Ринпоче

Сви ми трагамо за срећом и покушавамо да избегнемо патњу, и свако од нас чини све што је у његовој моћи да живот учини угоднијим и отараси се свега што му је непријатно или му наноси патњу. Због овог сукоба интереса, нико нема велику слободу избора. Свака ситуација је проузрокована мислима, речима и делима учињеним током наших безбројних претходних живота, којима смо засејали семе карме коју тренутно проживљавамо. Сада смо сви ухваћени у ову мрежу сазревајуће карме, тако да, свиђало се то нама или не, сила догађаја нас неумитно носи, а ми патимо још више, јер је оно што се дешава у супротности са нашим жељама.

Буда је рекао да, ако желимо да сазнамо шта смо чинили у прошлости, једноставно посматрамо сопствени живот у садашњем тренутку, а ако желимо да знамо шта ћемо постати у будућности, потребно је само да погледамо каква су нам садашња дела. Ово је важна изјава јер нам омогућава да схватимо зашто пролазимо кроз искуства која сада имамо. Ако смо природно радосни, увек доброг здравља, ако у животу немамо тешкоћа, онда можемо закључити да сво то благостање проистиче из добрих дела која смо чинили у прошлости. Ако смо, са друге стране, често болесни, суочени са проблемима, без среће у животу, онда је све то због негативних ствари које смо чинили у прошлости, тако да нема смисла да окривљујемо друге за оно што нам се тренутно дешава. Пошто је наша пређашња карма у процесу сазревања, не можемо ништа учинити да тај процес зауставимо, а једини избор који имамо лежи у нашој реакцији на догађаје.



Права слобода значи изабрати да реагујемо на позитиван начин на све што се дешава, обезбеђујући да је понашање које у овом тренутку одаберемо исправно, да бисмо на тај начин, у будућности, имали управо онаква искустава каква желимо. Препознајемо да патња потиче из негативних, а радост из позитивних дела. Према томе, на нама је да направимо прави избор. На пример, ако је неко према нама агресиван, то је услед сазревања карме коју смо ми сами раније акумулирали, и то не можемо спречити. Ако одлучимо да сада реагујемо агресивно, то ће само довести до понављања исте ситуације. Ако, са друге стране, практикујемо стрпљење и будемо љубазни према тој особи, створићемо узроке будуће среће. Ми чинимо прави избор. То је слобода делања.



КАКО МЕДИТИРАТИ

Лама Оле Нидал

Многи почетници су уверени како мисли не би смеле да израњају током медитације. Тако се никад нећемо ослободити крутости концепција. У почетку можда и поседимо којих пар минута без мисли, али чим се прва мисао јави, ми бринемо: “Па, не би требало да размишљам...”, и - ето нам већ друге мисли. Сваки покушај да нешто урадимо на силу - све поквари. Стога је веома значајно да добијемо права упутства.

Стање без мисли је - простор ума, а мисли су - његова јасноћа: оба су аспекти његове безграничности. Ум без икаквих мисли обично је туп и поспан - пре налик празном, белом зиду, него блиставом дијаманту. Џампел Зампо, ученик VI и учитељ VII Кармапе, каже како се овде не ради ни о

мислима, ни о слободи од мисли, већ о томе да се природно опустимо у ономе што јесте. Тада нам мисли промичу као бука комшијске деце - чујемо их, али не обраћамо пажњу. Не узнемирује нас више ни појава мисли, нити жеље да лепе остају, а ружне нестају. Једноставно, у стању смо да спознамо привлачност тога што се мисли уопште могу јавити и увек свежу и нову суштину (чак и оних стереотипних мисли које се стално изнова јављају).

И опет, ми не тражимо да будемо без мисли, већ да их више не примамо преозбиљно и, што је најважније - да не градимо некакве “мудре” системе током медитације. Особеност Будиног учења (која га јасно издваја од хришћанства, хиндуизма и

Стање без мисли је
- простор ума,
а мисли су
- његова јасноћа:
оба су аспекти његове
безграничности.
Ум без икаквих мисли обично је
туп и поспан
- пре налик
празном, белом зиду,
него блиставом дијаманту.

психотерапије) је у томе што ни мисли ни условљена осећања не узима преозбиљно - они се, уосталом, без престанка мењају. Уместо тога, ми се концентришемо на сам ум, који је изван времена и апсолутан.

Ко види само доживљаје, без трага осећаја за оно што све проживљава - на великом је губитку. Тако (стално процењујући), само улива слободну игру ума у бетонске калупе и непрестано разврстава мисли на “добре” и “грешне”, уместо да буде забављен њиховим лудоријама. Узалудни су, ионако, сви напори да задржимо “добре” и прогнамо “зле” мисли. За будизам су сличне процене крајње релативне, једино заиста стварно јесте сам ум... Имамо ли проблема, знамо да ће они, као и све друго, проћи... и сву пажњу

преусмеравамо на оно што наилази природно, што нам је “пред носом”, не драматизујући више ствари. Када нам је ум смирен, изузетно смо ефикасни у свакој ситуацији.

Попут таласа што изроне и поиграју се по површини океана, да би опет у њему нестали - утисци долазе и пролазе умом. Унутрашња стања (расположења), као и спољни светови, настају и развијају се у простору, бивају њиме спознати и у њему ишчезавају. Суштинска природа свега унутрашњег и спољашњег и јесте простор, празнина сама. Кроз искуство простора, рађају се неустрашивост, радост и активно саосећање - *Нирвана*. Док га не препознамо, препуштени смо конфузији и болу - *Самсари*.



ШТА ЈЕ ЊИНДРО?

Лама Оле Нидал

Немогуће је преувеличати значај Њиндра - четири основне праксе тибетанског будизма. На директан и веома практичан начин, ове припремне праксе буде наш потенцијал, док отклањају велове који нас спречавају да доживимо и изразимо сопствену просветљену природу. Оно што нас нарочито омета јесте склоност ума да се везује за своје стално мењајуће импресије. На пример, иако пре пет минута нисмо доживљавали бес и највероватније да га за пет минута више неће бити, наш ум још увек поступа са осећањем као да је супстантивно и стварно. Затим, из таквог стања ступа у акцију, покрећући догађаје у спољашњем свету и сејући у подсвести семе које ће довести до будуће патње. Овај циклус, који је

углавном изван наше контроле, представља уобичајено стање бића; људи немају слободу да одаберу оно шта ће да доживе.

Будин циљ је да нам омогући спознају слободе коју смо, у ствари, увек имали, да помогне бићима да доживе отворену, јасну, безграничну природу ума. Буда нам указује да је ванвремена суштина ума савршена: отворена попут простора, блиставо интелигентна и жива, и без било каквих граница; иако неопипљив и нематеријалан, ум је у стању да све доживи и спозна. Опуштање у овој примордијалној свесности доноси неустрашивост, спонтану радост и активно саосећање - само савршенство.

Ум је у својој правој суштини неизвештачен и ванвремен. Да његове импресије нису стешњене у систем просуђивања и евалуације, као таквог бисмо га и доживели. Оно што наша дела чини чистим је контакт са овом основном суштином. Акумулација добрих импресија доводи до спонтаног увида, који нас онда подстиче на још више позитивних дела и резултирајући раст нам омогућава да ствари све више доживљавамо онаквим какве заиста јесу. Без филтера, можемо директно да радимо са оним што је ту.

Да би осигурао и убрзао наш развој, IX Кармапа, Вангчук Дорђе, је дао *Чаг Чен Њиндро*. Циљ ове четири праксе је остварење Махамудре, највишег увида, а назив “Чаг Чен Њиндро” значи “припремни пут за Махамудру”. У свакој од четири праксе, највише остварење представља основу, пут и циљ. Процес је исти: прво отварамо наше тело, говор и ум ка аспектима просветљења, знајући да се не разликују од наше праве природе. Онда приступамо понављањима, физичким вежбама, визуелизацијама и мантрама које све то оживљавају. Коначно, стапамо се са овим аспектима, потпуно манифестујући њихову просветљену енергију. Моћ нашег ума да ово учини уздиже сво искуство на ниво *Чисте Земље*, стање ума где све ствари видимо у радосној светлости и где долази до убрзања нашег напретка. Увећавајући ниво добре карме и увида, Њиндро нас води ка коначној мудрости Махамудре.

Прва припремна пракса, *Уточиште са прострацијама*, има за циљ отклањање препрека и сакупљање добрих импресија. То је веома моћна физичка пракса, која је углавном усмерена на активности тела.

Друга основна пракса, *Дијамантски ум*, прочишћава говор и тело, развија и заслуге и увид (углавном ово друго). Снови и свакодневна искуства ће убрзо почети да одражавају све већу мудрост. Живот ћемо и даље схватати веома лично, али ће тренуци простора и јасноће постајати све чешћи.

**Будин циљ је
да нам омогући
спознају слободе
коју смо, у ствари,
увек имали,
да помогне бићима да
доживе отворену, јасну,
безграничну
природу ума.**

У трећој пракси, *Понуди мандале*, мудрост и заслуге имају подједнак значај. схватамо да су *Уточиште* коме дајемо понуде и наша суштина, у ствари, једно. Овде, јединство субјекта, објекта и акције постаје много јасније.

Последња прелиминарна пракса, *Гуру јога*, у основи је “медитација три светла”, којој претходи низ молитви. Првенствено развија нашу мудрост. Прочишћење остварено кроз прве две праксе, заједно са унутрашњим богатством које је створено понудама мандале, омогућава ванвремено стапање Будиног тела, говора и ума са нашим. На овај начин, бљескови интуитивне мудрости почињу да заиста утичу на наше животе и постају све стабилнији како напредујемо на путу.

Ако имамо поверења у нашу инхерентну природу и у 2550 година непрекинутог будистичког искуства, открићемо да је



Четири пута по 111.111 понављања (Уточишта са прострацијама, Дијамантског ума, Понуде мандале и Гуру јоге) тако одсеца безбројне препреке и припрема нас за директно искуство наше примордијалне природе. Обично, када покушавамо да медитирамо, наш ум одлута и постане поспан. Чак и ако дуго седимо на истом месту, овај недостатак јасноће и концентрације биће и даље бити присутан. Видећемо да седење у нерепформисаном стању нема никакву вредност и да чини људе зависним или налик роботима. Због тога *шамата* или, на тибетанском *шине* (медитација умиривања ума, прев.) није давана у аутентичном тибетанском будизму пре завршетка Њиндра, или у ретким случајевима, паралелно. Овде имамо јак разлог зашто зрелост, свежина и флексибилност карактеришу оне који иду традиционалним путем.

Како онда практикујемо? Ова делотворна средства користимо на начин који интегрише тело, говор и ум. Ако нам ум одлута са Буда аспекта, усредсређујемо га на енергију мантре. Ако нам је и ово тешко, усмеравамо пажњу на телесна осећања, концентришући се на прострације, на малу (бројаницу, прев.) у руци или на доживљај нашег тела у форми Буда аспекта и на његове енергетске канале. Ово спречава крутост и обесхрабреност и представља најбољи начин да користимо своје време.

примена ових понављајућих пракси, које незнање секу у корену, најбољи начин да спознамо нашу просветљену суштину. Чак и најмудрије и најуверљивије мисли се у тренутку смрти распрше попут мехурића; оне нам не могу помоћи. Са друге стране, снажне Дарма навике које утичу на наш тоталитет неће нам помоћи само у овом животу, већ и у тренутку смрти и након ње.

Тада, када нестану импресије чула и пробуде се како склоности које смо развили током живота, тако и ванвремене Буда енергије нашег ума, можемо да препознамо аспекте на које смо медитирали и стопимо се са њима на нивоу изван временских и просторних ограничења. Као што се ментална узнемирења састоје од понављајућих образаца, понављање је и антидот који их отклања. Стално ударајући у исту тачку, док не пробијемо велове незнања, постојана моћ ума ће почети да се природно манифестује.

БУДИСТИЧКО УТОЧИШТЕ

Карола Шнајдер

Свако трага за срећом, али већина људи покушава да је пронађе у спољашњем свету - у слави, каријери, љубави, итд. Не можемо порећи да нам ове ствари пружају радост, али пошто ће све условљено нестати, ови извори радости нису трајни. Следећи чланак представља део предавања које је Карола Шнајдер одржала 1995. током курса који је у Сан Франциску водио Лама Оле Нидал и коме је присуствовало преко 400 људи из САД и Европе. Карола Шнајдер, која је ученица Ламе Оле Нидала још од 1979. том приликом је замољена да одржи кратко предавање о смислу будистичког уточишта.

Узимање уточишта је нешто што раде сва бића - то је наша потрага за срећом, за сигурношћу, за нечим на шта се можемо ослонити. За будисте, узимање уточишта је стална пракса, и представља много више од церемоније која се одиграва само једном; више је попут нити која прожима наше животе. Узимање уточишта је улазна капија будистичке праксе. Постоје четири нивоа уточишта који одговарају нашем све дубљем разумевању. То су: спољашњи, унутрашњи, тајни и апсолутни.

Спољашњи ниво уточишта се узима у свим будистичким традицијама. То је уточиште у *Буди* - Пробуђеном, у *Дарми* - Будиним учењима и у *Санги* - практичарима. Они се називају *Три драгуља*, што значи да, пошто су наше жеље за срећом прихваћене, узимање уточишта у њима је попут проналажења драгог камена који испуњава жеље. Уточиште у Буди, у овом контексту подразумева упознавање са његовом животном причом, што нам даје велику

инспирацију на нашем путу. Шта је младог принца Готаму учинило тако решеним да се одрекне краљевског начина живота? Он је то учинио зато што је дубоко схватио нетрајност - да ће све условљено на крају нестати. Ова спознаја је подстакла његову упорну потрагу за нечим неусловљеним, што је касније описао као "права природа нашег ума". Тибетанска реч за биографију је "нам тар" што дословно значи "потпуно ослобођење". Проучавајући животне приче просветљених мајстора можемо да разумемо кораке на будистичком путу.

Пре просветљења, Буда је био сасвим обична особа, баш као ви или ја. Као и он, и ми морамо да се запитамо шта желимо од живота, које циљеве имамо и на шта желимо да усмеримо своју енергију. У супротном, наше активности неће имати никакав циљ. Најбољи став у нашој пракси је жеља да сва бића ослободимо патње и да им пружимо највећу радост - спознају праве природе ума.

Узимање уточишта у другом драгуљу - *Дарми*, значи не наносити патњу другима и користити методе које је Буда дао. Пошто је давао различите методе за различите ученике, постоји велико мноштво 'вештих средстава' за рад са нашим умовима. Овај огромни скуп метода можемо упоредити са великом апотеком - није нам потребан сваки метод; довољно је да користимо онај који лечи наше 'обољење'.

Трећи драгуљ је *Санга*. Понекад се реч 'Санга' односи на скуп оних практичара који су већ постигли ниво ослобођења. Али и наши пријатељи са којима се срећемо и са којима радимо у Центру су такође веома важни на нашем путу. Како можемо да се развијамо без пријатеља на путу и без Центра у који можемо да одлазимо? Могућност да се сретнемо и да заједно медитирамо је веома драгоцен. Можемо да радимо заједно, да учимо једни од других, да ојачавамо наше квалитете и да



научимо понешто и о нашем понашању. Људи у Санги представљају огледало наших искривљених опажаја, што нам омогућава да их лакше превазиђемо.

Унутрашњи ниво уточишта је повезан са Дијамантским путем, са праксом Вађрајане. То је уточиште у 'Три корена', а то су Лама, Јидами (Буда аспекти) и Заштитници. Лама је корен благослова, Јидами су корен квалитета, а Заштитници су корен активности.

Шта је то благослов? То је способност учитеља да нам пружи тренутке увида - тренутке када можемо да погледамо кроз све велове који заклањају наш ум и да "видимо оно што се не може видети". То је могуће само зато што сви имамо Буда природу. Учитељ

нам не показује ништа ново, нити нам преноси свој увид. Праву природу сопственог ума спознајемо захваљујући спајању наше отворености и учитељевог благослова. Учитељ отвара врата и - тада можемо бити задивљени. У ствари, учитељ обећава много када даје уточиште: обећава да ће нас водити на путу и да ће користити своје способности да би нас ослободио патње. На почетку је за нас узимање уточишта више као поклон, који можемо да примимо или да одбијемо. Као што је рекао Буда Шакјамуни: "Показао сам вам методе који воде ослобођењу, али требало би да знате да ослобођење зависи од вас" (из књиге "Пут ка просветљењу - живот и свет Кјенце Ринпочеа, духовног учитеља са Тибета"). Учитељеве способности су отеловљене у Јидазима. "Ји" значи ум, а

“дам” значи веза, па помоћу ових Буда аспеката успостављамо везу са правом природом свога ума.

Када слушам предавања својих учитеља, често се питам како бих ја одговорила на поједина питања. У највећем броју случајева, мој одговор би био другачији. Ово показује разлику између мајстора и ученика - на нивоу ослобођења, не само да имате саосећање, већ и дубоке увиде. То значи да се одговор даје у складу са потребама ученика. Понекад ће се учитељ приказати као саосећајан, понекад као радостан, понекад као мирољубив, а понекад као гневан. Ови квалитети су отеловљени у различитим Буда аспектима - Јидамима. Заштитници изгледају веома гневно. Они симболишу просветљењу активност и уз њихов благослов свако искуство постаје корак на нашем путу. Заштитници су окружени пламеновима и у рукама држе разна оружја, што значи да просецају кроз негативне емоције. Из посуда - лобања у рукама пију крв, а то је крв ега. Када узимамо уточиште у Јидамима и Заштитницима, не би требало да мислимо да су они одвојени од нас, већ би требало да их схватимо као експресију Ламиног ума, који се не разликује од нашег ума. Они су експресије истовремене празнине и јасноће ума.

Са овим долазимо до тајног значења уточишта, када схватамо да је суштина уточишта Лама. Његов ум је Буда, његов говор је Дарма, а његово тело је Санга. Због тога је на Дијамантском путу, Гуру јога - медитација на Ламу толико важна. Постоје многи извори у будистичким текстовима који истичу важност ове праксе, у којој тражимо ламино опуномоћење или благослов, а онда стапамо његов ум са својим. Ђамгон Конгтрул Лодро Таје, чувени мајстор из XIX века је рекао: “Ако благослов учитеља дочека отвореност ученика, препознаћете свој ум као старог



пријатеља” (из књиге “Небо без облака”). У овом контексту нас уче да Ламу видимо као Буду. Лако је тврдити да смо у стању да свог учитеља доживимо као Буду, али је тешко то заиста постићи. У ствари, способност да то изведемо је пропорционална нашем унутрашњем развоју. За почетника је важније да прво провери квалитете учитеља. Нама је тешко да проценимо да ли је учитељ просветљен или није, али можемо да посматрамо његово саосећање, колико доследно ради за добробит других и да ли његова учења имају смисла за нас. Када смо задовољни, можемо га замолити за уточиште, што представља полазну тачку нашег развоја. Узимајући уточиште, успостављамо везу са свим Будама, почињемо да уклањамо велове који заклањају праву природу ума и полако се приближавамо спознаји да је стварни Лама - наш сопствени ум. У уточишној церемонији,

одсеца се мали прамен косе, што на симболички начин изражава нашу жељу да идемо стопама Буде Шакјамунија.

Ако схватимо да нисмо одвојени од Буде и од нашег учитеља, онда смо спознали апсолутни смисао уточишта. Логичким испитивањем можемо да утврдимо да ништа не постоји стварно, чак ни наш ум, али само испитивање није довољно да би смо спознали праву природу ума. Потребно је да свој ум опазимо непосредно и јасно. У супротном, то би било као када би укус банане описивао неко ко је никада није окусио. Апсолутно уточиште је сам наш ум. То је једина ствар на коју се можемо ослонити. Ум се описује као празан и јасан:

**“Без унутрашњости,
без спољашњости,
самонастала свесност,
пространа као небо,
изван величине,
изван правца,
изван граница -
ова потпуна отвореност:
простор
неодвојив од свести.
У том нерођеном,
бескрајном,
отвореном простору,
појављују се феномени -
потпуно прозирни,
попут дуге.
Чиста и нечиста подручја,
Буде и осетна бића,
видимо их као сјајне и јасне.
Боравити у овом стању и
дању и ноћу -
ући у ово стање са лакоћом
- то је радост.
Емахо!**

У будизму постоје делотворни методи и нема сумње да ћемо постићи просветљење ако их примењујемо.

Уобичајено је да сви узимају уточиште у нечему: једни у мерцедесу, други у својим породицама, у богатству, памети, младости, итд. Али, ако потражимо нешто трајно, нешто изван долажења и одлажења, онда се једино можемо поуздати у сопствену Буда природу - све друго на свету нестаје. Можете се запитати: “Зашто постоји толико много нивоа уточишта? Зашто није објашњен само апсолутни ниво?” Разлог је у томе што не можемо разумети апсолутну истину ако немамо јаку основу. Због тога, у будизму, ка циљу напредујемо корак по корак. То практично значи да почињемо са уточишном медитацијом, понављајући формулу 11.111 пута. Ово свакодневно понављање омогућава да се смисао спусти из главе у срце. Тада можемо да почнемо са четири основне праксе (Њиндро, прев.), где прво ментално развијамо жељу да сва осетна бића ослободимо патње, онда прочишћавамо своје физичке, вербалне и менталне негативности и на крају, након изградње снажних позитивних импресија у својим умовима, медитирамо на Ламу. Надам се да ће вас ове информације надahнути да практикујете више. Почетници могу одмах да започну са уточишном медитацијом, која се може наћи у нашим Центрима.

ЧЕТИРИ ФИЛОЗОФСKE ШКОЛЕ БУДИЗМА

Манфред Сегерс

*Засновано на "Ризници знања"
Ћамгон Конгтрул Лодро Тајеа*

У оквиру три будистичка возила (1) постоје различите филозофске школе које су развили Будини ученици, након пажљиве анализе и размишљања о смислу његових учења. Различите школе мишљења одговарају различитим гледиштима, која су проистекла из ове анализе.

Сам Буда дао је ова учења у *Калачакра* и *Хевађра тантри*, не објашњавајући их на систематичан начин, у смислу основе, пута и резултата, као што је касније чињено.

Две од четири главне филозофске школе припадају возилу "Оних који слушају" (Шраваке), тј. традицији Хинајане. То су Ваибашика и Саутрантика.

Ваибашике тврде да су спољашњи феномени сачињени од суптилних, недељивих честица или атома, а да је свест или ум - унутрашњи аспект - сачињен од недељивих момената свести. За ове недељиве честице и моменте свести кажу да имају релативно и апсолутно постојање; релативно у смислу да је груба физичка материја састављена од мноштва суптилних честица, а апсолутно у смислу њихове недељивости. Осим тога, они тврде да се објекти могу непосредно опаžати чулима.

Саутрантике, у принципу, такође верују у најмање честице и моменте свести, али кажу да се објекти не могу опаžати непосредно, путем чула, јер веза између нематеријалне свести и материјалног света није могућа. Они афирмишу супстанцу чија се слика може опаžати чулима.

Ово становиште побија Ћитаматра или "Само-ум" школа Махајане (2). Она тврди да није могуће непосредно опаžати спољне материјалне објекте, јер су они по природи различити од ума који их опажа. Из овога следи закључак да не може бити ничег другог осим ума, јер шта год да је опажено мора имати исту природу као и сам ум, иначе не би било могуће опаžати га. Супстанца скривена иза трансмитера никада не би могла да буде опажена и стога никада не би могла да постоји за нашу опажајућу свест.

Према томе, следбеници Ћитаматре верују у стварно постојећу свест. Они говоре о три природе или обележја постојања:

- Импутирани феномени: ово се односи на импутацију шест објеката свести, у вези са погрешним концептом стварног и независног постојања.

- Зависни феномени: основна свест у којој су све импресије ускладиштене као семе, а други аспекти свести постоје као континуум сличних момената који стално утичу једни на друге, у форми узрока и последице. Особа раздваја опажање спољашњих објеката од унутрашњег опажајућег ума, и на овај начин развија дуалистичко приањање.

(1) Три будистичка возила или пута су Мало возило или пут - Хинајана, познато и као "Учење старешина реда" - Теравада, Велико возило или пут - Махајана и Дијамантско возило или пут - Вађрајана, прев.

(2) Ова школа је позната и као "Јогаћара", прев.

Ова два обележја постојања чине релативну истину. Апсолутну истину чини трећа карактеристика постојања:

- Апсолутно присуство: ум је по природи несастављен и слободан од свих импутираних и зависних феномена. Ово се назива неконцептуалном свешћу, ослобођеном дуалности.

У оквиру Ћитаматра школе можемо разликовати следбенике истинитог аспекта и следбенике обманујућег аспекта, зависно од тога да ли тврде да се спољашњи феномени опажају онаквима какви стварно јесу, или не.

Највиша филозофска школа будизма је Мадјамака (тиб. Ума). Назив значи "Чак ни средина" (3). То значи да се гледиште Мадјамаке не налази чак ни на средини, између два екстрема егзистенцијализма и нихилизма. Налази се изван свих фиксних референтних тачака. Феномени су изван свих парова супротности.

До савршене спознаје релативне истине долази када схватимо да феномени немају никакву стварну супстанцу. Иако се појављују, они су попут одраза месеца на води.

Савршена спознаја апсолутне истине је стање ума ослобођено свих менталних фабрикација - природно стање у коме се препознаје да су сви феномени празни од инхерентног постојања.

На овај начин, основа гледишта Мадјамаке је неодвојивост две истине - релативне и апсолутне. Путем се напредује практиковањем неодвојивости две акумулације - заслуга и мудрости.

Плод је спознаја неодвојивости два Будина тела. Тело истине (4) и тело форме (5), која се добијају остваривањем добробити за себе и друге.

Разликујемо Сутра- и Тантра Мадјамаку. Сутра Мадјамака се даље дели на Рангтонг (буквално: празан од себе) и на један део Шентонга (буквално: празан од другог). Други део Шентонга односи се на Тантра Мадјамаку. Рангтонг се даље дели на школе Сватантрике и Прасангике. Ове две школе тврде да не постоји ни сопство особе, као ни сопство феномена. Оне побијају два екстремна становишта материјализма и нихилизма помоћу пет различитих резонавања.

Разлика између два гледишта је у томе што Сватантрике говоре о релативној стварности како би дошли до апсолутне стварности, док Прасангике побијају сва становишта путем силогизама и не улазе у релативну стварност. Учења Шентонга се односе на треће окретање точка Дарме (6), где се коначна стварност назива Буда природа, која је присутна у свим осетним бићима.

Ако практикујемо учења Тајне мантре (7), тј. Тантре, потребно је да комбинујемо гледишта Рангтонга и Шентонга, на исти начин као што су птици потребна оба крила да би летела.

Јасно разумевање ове четири филозофске школе будизма отклања сва погрешна гледишта и зато је веома важно средство за постизање савршеног будинства.

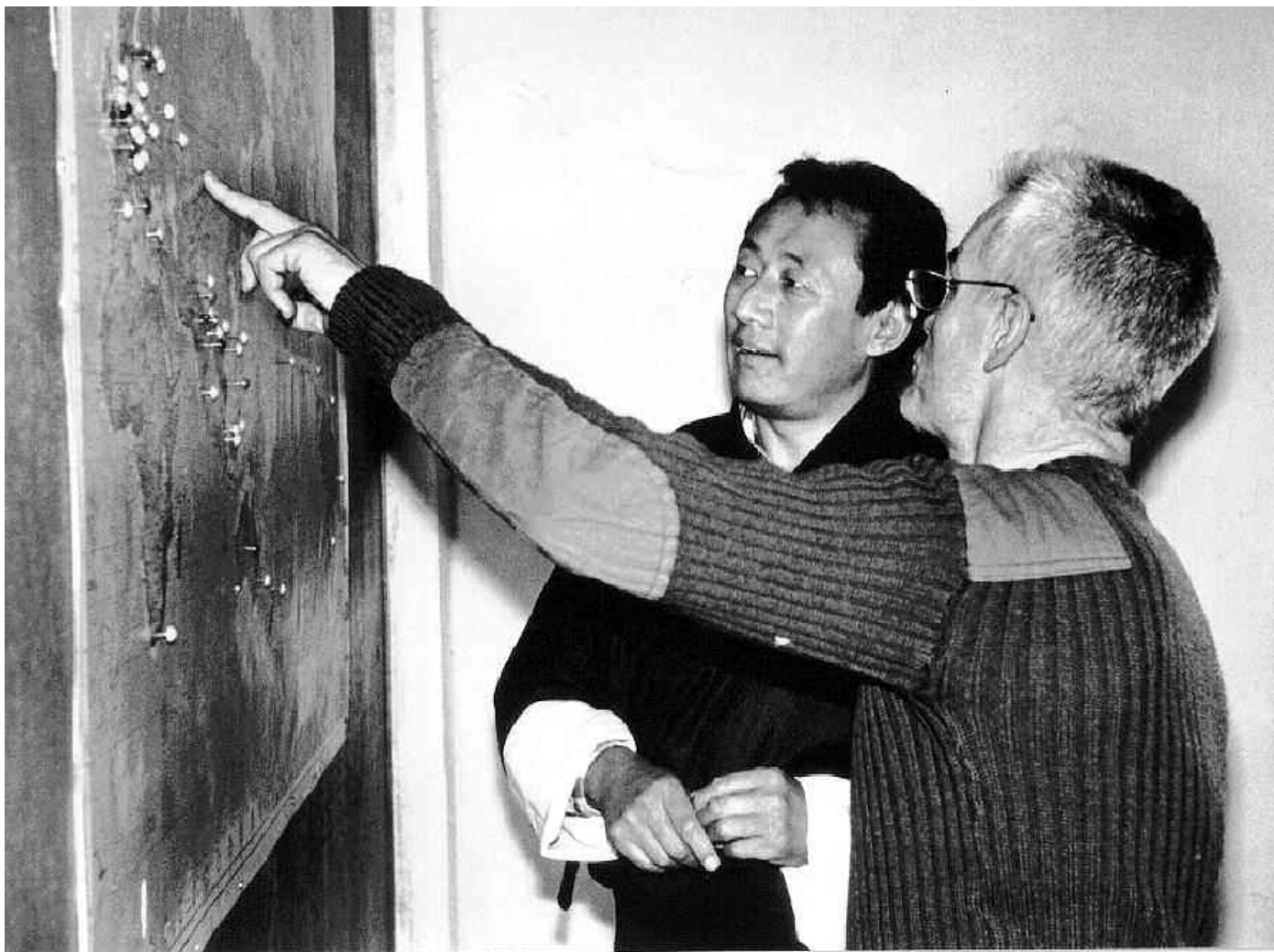
(3) Понекад се преводи као "Средњи пут", прев.

(4) Тело истине - Дармакаја (тиб. Чоку).

(5) Постоје два тела форме - Самбогакаја (тиб. Лонгку) и Нирманакаја (тиб. Тулку).

(6) Треће окретање точка Дарме се односи на Будина објашњења Вађрајане, прев.

(7) "Тајна мантра" је један од назива Вађрајане или Дијамантског пута, прев.



КРАТКА ИСТОРИЈА КАРМА КАЋУ ЛИНИЈЕ

Топга Јулђал Ринпоче

Кађу линија, која се понекад назива и “усменом линијом” Тибета, потиче од великог јогина Тилопе, који је живео у северној Индији, отприлике у X веку н.е. Тилопа се сматра зачетником Кађу линије, а био је носилац и четири специјалне трансмисије.

Иако између историјских извора постоје неподударности у вези идентитета будистичких мајстора ове четири трансмисије, најчешће се говори да су њихова порекла следећа: прва трансмисија потиче од Лопон Лудруба (тиб. слоб-дпон-клу-сгруб, скт. Ацаруа Нагарјуна) и састоји се од две тантре: “Сангва Дупа” (тиб. гсанг-ба-дус-па, скт. Гухасамаја) и од тантре назване “Денши” (тиб. гден-бжи). Ова трансмисија садржи и праксе “илузорног тела” (тиб. сгуу-лус, скт. Маадева), као и “преноса” (тиб. пхо-ба, скт. Самкранти). Друга специјална трансмисија потиче од Накпо Чопе (тиб. наг-по-спуођпа) и садржи тантру “Ђума Ченпо” (тиб. сгуу-ма-чен-по, скт. Махамаа), као и праксу названу “свесно сањање” (тиб. рми-лам, скт. Свапна). Трећа специјална трансмисија

потиче од Лавапе (тиб. ла-ба-па), названа је “Демчок” или “Корло Донгпа” (тиб. бде-мчог, кхор-ло-сдомпа, скт. Чакрасамвара), а садржи и праксу “јасне светлости” (тиб. одгсал, скт. Прабхасвара). Четврту трансмисију пренела је Кандро Калпа Сангмо (мкха-гро-бскал-па-бзангмо), а садржи тантру познату као “Ђепа Дорђе” (дгуес-па-рдо-рје, скт. Хевајра), као и праксу “тумо” (гтум-мо, скт. Цандали).

Тилопа је ова учења пренео јогину Наропи и касније су систематизована као “Шест јога Наропе”. Ове медитације сматрају се централним праксама Кађу линије. Из неколико писаних извора произлази да је Наропа рођен 956. г.н.е. Своје знање пренео је великом тибетанском преводиоцу Марпи (рођен 1000. г.н.е.), који је путовао у Индију како би примио учења, а касније се вратио на Тибет, где је ширио Дарму.

Марпин ученик Ђецун Миларепа, рођен 1033, постао је велики тибетански јогин. Миларепина животна прича, која почиње тешким околностима насталим услед преране смрти његовог оца, којима следи његова освета непоштеној тетци и течи, као и касније кајање, које је довело до искрене жеље за практиковањем Дарме, добро је позната међу Тибетанцима. Захваљујући својој истрајности и способности да прихвати све околности на које је наилазио, остварио је дубоку спознају коначне природе стварности. Миларепина учења су забележена у његових 100.000 песама и у другим текстовима.

Линију Миларепиних учења наставио је Гампопа (рођен 1079.), познат и као Дакпо Ларђе - лекар из Дакпоа. Прво је учио у оквиру Кадампа традиције, која је постепени и систематични пут, заснован на ламрим учењима. Касније је срео Миларепу, од кога је примио сва учења, и практикујући по његовим упутствима, у потпуности је остварио њихов смисао. Од Гампопиног времена, линија је



Миларепа

позната као Дакпо Кађу и састоји се од многих подлинија. У XII веку, први Кармапа, Дусум Ђенпа, постао је ученик Дакпо Ларђеа, од кога је примио сва учења сутре и тантре. Током многих година учио је, практиковао и подучавао широм Тибета. Он је оснивач Карма Кађу линије. Реч “Карма” односи се на самог Кармапу, док “Кађу” потиче од израза “Кабабши Ђупа”, а то су четири посебна скупа учења којима је овладао Тилопа, и која потичу од Буде Шакјамунија. Кармапа је био први препознати реинкарнирани Лама Тибета.

Након појаве првог Кармапе, Карма Кађу школа се брзо развијала, а њена учења су практикована широм Тибета. То је било време великих политичких промена и убрзаног пропадања тибетанских краљевина. Појавиле су се многе значајне политичке личности које су се бориле за власт, али пошто су имали несложне следбенике, нико од њих није успео да постигне свој циљ. Кармапа никада није био заинтересован за борбе различитих политичких фракција, нити се у њих

укључивао. У ствари, био је принуђен да се активно одупире уплитању у политику, због свог веома осетљивог положаја. Како је имао огромни духовни ауторитет, Кармапа је био мета оних који су имали политичке амбиције, а и његови ученици су га охрабривали да преузме власт, пошто су сматрали да има квалитете вође.

Током тог бурног периода, негде између XIII и XIV века, Сакјапе су завладале Тибетом, уз подршку монголског цара Кублај-кана, а касније и Џингис-кана. Тада је Тибет први пут добио политичког и религијског вођу у једној личности, и први пут након пада краљева био је уједињен под једним владарем. У то време, моћни владари Монголије и Тибета, увиђајући утицај који су високе Ламе имале на Тибетанце, усвојили су стратегију њиховог придобијања, обезбеђивањем дарова, позивањем у своја краљевства и додељивањем звучних титула. Мотивација ових гестова, често је била политичка, а не религиозна.

За време владавине династије Минг, у XIV веку, кинески цар Јунгло позвао је у посету V Кармапу, Дешин Шекпу, од кога је примио многа учења. Током своје посете Кини, Кармапа је извео многа чуда, а царским уметницима било је наређено да их свакодневно бележе, па су их насликали на око двадесет великих свитака. Неколико њих је чувано у манастиру Цурпу, на Тибету, све до кинеске инвазије 1950. године. Јунгло је био толико дирнут овим догађајима и развио је тако дубоко поверење у Кармапу, да је предложио преобраћање свих духовних редова Тибета у Карма Кађу линију. Дешин Шекпа је одлучно одбио овај предлог и одржао је предавање о важности поштовања других школа, на основу разумевања да су различите традиције неопходне како би изашле у сусрет склоностима различитих људи.

Упркос политици тога времена, период између XIII и XVII века био је повољан за Карма Кађу традицију. Како су се учења ширила и број следбеника растао, Ламе линије су постајале све угледније, тако да би се овај период тибетанске историје могао назвати "Кађу ером".

У то време, десила се драматична промена у структурама моћи земље, која је била разапета између унутрашњих борби за превласт и спољашњих политичких утицаја. Централну Владу, коју је водио Деси Цангпа, снажни присталица Кармапе, збацио је монголски вођа Гошир-кан, а власт је преузео V Далај Лама.

X Кармапа, Чојинг Дорђе, постао је жртва ових политичких догађаја, па је средином XVII века морао да напусти Тибет и склони се у кинеску покрајину Ђанг. Након овога, број следбеника Кађу линије се смањивао, све до XVIII века, када је под XIII Кармапом Дудул Дорђем, Ситу Чођи Ђунгне водио линију ка периоду обнове и развоја. У то време, Ламе Кађу линије написале су многе значајне филозофске текстове, као и радове из граматике, санскрита и астрологије, доприневши тако литерарној традицији и добробити народа Тибета. Током XX века, за живота XVI Ђалва Кармапе, широм света су основани бројни Дарма центри, међу њима и Кармапин међународни будистички институт у Њу Делхију, Индија, са циљем да омогуће изучавање и практиковање Будиних учења. Након што је напустио Тибет, Његова Светост XVI Кармапа је успоставио своје седиште у новоизграђеном манастиру Румтек, у Сикиму (савезна држава Индије; граничи се са Непалом, Тибетом и Бутаном, прев.), који је познат као Дарма-чакра центар, као и центар за повлачење и школе за монахе.



Попут својих претходника, XVI Кармапа био је, пре свега, духовна личност и због тога није учествовао у борби за ослобођење Тибета. Уместо тога, улагао је напор да духовна традиција Тибета остане нетакнута и на тај начин је помогао очувању идентитета и јединствене културе свог народа. Истовремено, XVI Кармапа никада није сметнуо са ума присуство веома способног духовног вође, Његове Светости Далај Ламе, који је и политички лидер тибетанске нације. Далај Лама поседује све квалитете које захтева такав положај, као и велико административно тело, чији су многобројни чланови укључени у веома важне политичке активности усмерене ка добробити народа Тибета.

Као што је већ наведено, све установе које је основао Његова Светост Ђалва Кармапа, створене су са циљем очувања тибетанске духовне традиције и културе, као и ради доступности Будиних учења људима свих националности, који сматрају да им

мудрост и увиди будизма могу помоћи. Уопштено говорећи, Карма Кађу линија наглашава опсежно изучавање великог броја тема, без прављења разлике између њиховог нивоа важности. Када духовни учитељ то сматра прикладним, учења о Махамудри - Великом печату празнине - која су најдубља и коначна учења линије, се преносе и практикују, у етапама које је прописала традиција. Када се развије способност за разумевање дубине целокупних учења Махамудре, може се почети са “Шест јога Наропе”.

Када учитељ пренесе суштину учења Махамудре, и када ученик оствари исту дубоку спознају као и учитељ, тада се та особа препознаје као носилац линије, без обзира на његову или њену прошлост. Без обзира да ли је он или она препознати Лама, или незаређени практичар, спознаја суштинске природе и дубоког смисла Махамудре представља квалификацију која такву особу чини носиоцем традиције.



Буда у Силицијумској долини

*Интервју са XVII Ђалва Кармапом Тринли Таје Дорђеом
Менло Парк, Калифорнија, септембар 2003.*

Екипа часописа Будизам данас, имала је привилегију да се једног топлог јесењег дана, у Калифорнији, сретне са двадесетогодишњим XVII Ђалва Кармапом, поглаваром Карма Кађу линије тибетанског будизма. Возили смо се ка југу, од Сан Франциска до имања Сенди и Криса Јена, Кармапиних покровитеља у САД, да бисмо водили први формални интервју који је XVII Кармапа икада дао.

Будизам данас: Велико је задовољство разговарати са Вама током Ваше прве посете Сједињеним Државама. Какви су Ваши утисци о Америци и Американцима?

Кармапа: У Америци је све велико... Видим велике путеве, велике аутомобиле, чак су и људи велики... (смех). Али, уопштено

говорећи, људи имају отворене умове, што је веома важно за будизам.

Још у време када сам био јако мали, на Тибету, желео сам да путујем. Могућност посећивања различитих места ми је увек деловала узбудљиво. Када сам путовао по Европи, или било где друго, из тих искустава сам пуно учио, а исто је било и овде. Иако сам већ два месеца на истом месту, још увек пуно учим. Све у свему, то је било сјајно искуство.

БД: Које су најзначајније поставке будизма?

К: Будизам није религија или филозофија. Оно што будизам чини толико посебним и различитим од свих осталих религија је чињеница да представља метод који нам омогућава да се повежемо са својом

правом суштином. Помоћу будистичких метода, могуће је спознати природу свега. Може се рећи “спознати природу ума”, јер ум ствара овај самсарички свет. Из тог разлога, ум је веома важан, али иначе, једноставно би се могло рећи “природа свега”. Шта год да видимо, осећамо или стварамо, будизам описује природу свега тога.

Будизам је само метод. Није заснован на ономе што је неко рекао или на вери; заснован је на чињеницама. Када користимо овај метод, покушавајући да допремо до истине, ми не користимо само Дарму већ и све друге изворе, сво знање које можемо да добијемо од овог света, не пријањајући ни за шта од тога.

БД: Где се ту уклапа *бодићита* (ум бодисатве)?

К: За нас, Карма Кађу практичаре, који следимо пут Махајане и Вађрајане, *бодићита* је веома важна. *Бодићита* све чини сасвим другачијим. Шта год да радимо, иако то још увек радимо мислећи на себе, требало би да радимо са намером да помогнемо другима. Ово је од суштинске важности за Вађрајана будизам.

И Махајана и Вађрајана раде са *бодићитом*. Пут Махајане је шири и јаснији, али она је заснована на правилима, на слеђењу упутстава. Вађрајана користи директнија средства; она је ризичнија и примамљивија. Идемо директно у последњу етапу, а одатле покушавамо да се окренемо и да видимо како смо ту доспели.

Школе Хинајане и Махајане ће прво посејати семе, онда ће га заливати и додавати му ђубриво, а затим ће добити плод. Оне користе веома систематичан приступ. У Вађрајани покушавамо да комбинујемо сађење семена са самим плодом. Покушавамо да их приближимо и користимо

сваки могући начин да добијемо плод за неколико дана.

БД: Дакле, циљ узимате као полазну тачку.

К: Да. На тај начин ми користимо најделотворнија средства.

БД: То је као додавање ђубрива и примена генетског инжењеринга.

К: (смех).

БД: Да ли би сте могли да кажете нешто више о *бодићиту*?

К: *Бодићита* је санскритска реч. У тибетанском језику користимо речи ‘монпа сем кхуед’ и ‘јукпа сем кхуед’. ‘Сем’ значи ум а ‘кхуед’ значи створити, намерно и стварно створити ум *бодићите*. ‘Монпа сем кхуед’ је бодићита тежње, а ‘јукпа сем кхуед’ је активна бодићита.

Прво је потребно схватити самсарички свет као патњу, а онда видети да су осетна бића заробљена у овој патњи. Затим, на основу овог схватања, развијамо посвећеност да отклањамо патњу и пружамо радост. На тибетанском, то зовемо ‘јампа’ и ‘нуиње’. ‘Јампа’ значи пружити радост а ‘нуиње’ значи отклонити патњу. Ово је веома једноставно и основно. Мислим да су енглеске речи “loving kindness” (јампа; благонаклона љубав, прев.) и “compassion” (нуиње; саосећање, прев.). Пружати трајну радост не значи обављати добротворни рад, већ подучавати Дарму и помагати бићима да схвате смисао Дарме, како да је користе и како да је практикују. И *бодићита* тежње и активна *бодићита* су неопходне.

Бодићита је важна када се ради о Дарма активностима. Морамо да помогнемо другима, а и себи. Помажући другима стећи

**Будизам
је само метод.
Није заснован
на ономе што је
неко рекао
или на вери;
заснован је
на чињеницама.**

ћемо више разумевања, а помажући себи бићемо у стању да другима помогнемо још више. Делује у оба правца.

БД: Шта је тачно активна *бодићита*?

К: *Бодићита* тежње или намере је посвећеност да остваримо стање просветљења, док активна *бодићита* значи стварно ићи путем ка просветљењу. Активна *бодићита* је храброст. То нису само добре жеље, а затим бежање, већ њихово спровођење у дело, узимање ситуације у своје руке. Активна *бодићита* подразумева шест *Парамита* (ослобађајућих активности).

БД: Када Ви, на пример, дајете Учења или иницијације, или када неко оснује будистички медитациони Центар, да ли је то активна *бодићита*?

К: Активна *бодићита* је комбинација намере и активности. Без намере, шта би радили? Када градимо Центар, дајемо Учења и иницијације, или чак када медитирамо, потребна нам је намера да то радимо да би смо помогли другима, зар не?

БД: Ви сте поглавар Карма Кађу линије. Шта је то Карма Кађу линија?

К: “Ка” на тибетанском значи сва упутства, а “ђу” значи трансмисија која је преношена од једног оствареног мајстора следећем. Трансмисија је чиста, јасна и без грешке. Карма Кађу линија потиче од Тилопе и Наропе. Тилопа је примио трансмисију директно од Дорђе Чанга и од остварених мајстора четири правца у Индији. Онда је пренесена Марпи, Миларепа и Гампопа. Гампопа је трансмисију предао тројици својих најважнијих ученика, нарочито првом Кармапи, Дусум Ченпи. Првог Кармапу су звали “Кампа Усе”. Кампа је регија у источном Тибету, а “усе” значи седа коса.

Наша Камцанг Кађу линија почиње са првим Кармапом. Наше главне праксе су Шест јога Наропе и Махамудра. Махамудра је санскритски израз који користимо у Кађу школи. Тибетанска реч је Чаг Дја Ченпо, и то је специфично учење наше линије које се састоји од директне медитације на природу ума. Наравно, постоје други изрази за Махамудру у Њингмапа и Гелугпа школи, као што су Тава Ченпо, Ума Ченпо и Дзогпа Ченпо.

БД: У чему је разлика између Махамудре и Дзогћена?

К: То су само различити методи. Постоје различити приступи за различите људе, према томе шта им одговара. На крају крајева, није важно који метод користимо да би смо постигли остварење. резултат је увек исти. То је као када би смо рекли: “Сада ћу да идем у Франкфурт, а тамо могу стићи луфтханзом или јунајтедом”.

БД: Главна пракса у нашим будистичким Центрима Дијамантског пута је Гуру јога XVI Кармапе. Да ли би сте објаснили користи ове праксе?

К: Потребно је прво схватити смисао Гуру јоге. Гуру јога је медитација на свог учитеља. Такође, могли би смо да замислимо мирољубиви или заштитнички Буда аспект, али разлог зашто радимо Гуру јогу је тај да је учитељ људско биће, баш као и ми. На овај начин је лакше успоставити однос са њим; можемо да имамо јачу и бољу везу. У ствари, без учитеља, никада не би смо знали за Дарму. Гуру је најбољи водич, најбољи пут. И медитације на Буда аспекте и Гуру јога су од суштинског значаја, али разлог зашто је Гуру јога тако посебна је да без учитеља никада не би знали за Буда аспекте. Учитељ нам показује све. Преузимамо све његове или њене квалитете и користимо их да би смо постигли исти ниво остварења.



Када мислимо на учитеља, пошто је људско биће као и ми, можемо лакше да успоставимо однос са њим и да нешто постигнемо. Дакле, када користимо Гуру јогу, благослов који добијамо је још већи, једноставно зато што је наш ум отворенији. У супротном, могли би да радимо Гуру јогу медитирајући на камен. То је исто. Али са учитељем се осећамо сигурније.

Са друге стране, не би требало да мислимо о учитељу само као о људском бићу, већ би требало да размишљамо и о његовим квалитетима. Ови квалитети су Три Драгуља (Буда, Дарма и Санга, прев.); учитељ има сва три. Попут Буде, он није само особа, већ неко ко нам показује пут ка просветљењу. Друго, он познаје Дарму и треће, он или она нам помаже на нашем путу, а то је Санга. Ако мислите да је Гуру јога медитација само на учитељево тело, онда ће она бити извор самсаре. Нема трајног квалитета у људском телу; то су само месо и кости.

Кроз Гуру јогу, учитељ нам омогућава да схватимо задњу етапу, последњи део који све чини кристално јасним. Учитељ има такав квалитет.

БД: Изгледа да Гуру јога много више одговара нашем начину живота него, на пример, Шест јога Наропе.

К: Сваки облик будистичке праксе је од суштинске важности. Коју год праксу да радите, свака је важна и све су делотворне. Ако вам нешто више одговара и у то имате веће поверење, резултате ћете постићи брже. Ради се о томе шта је најприкладније за сваког појединца, за његову или њену ситуацију, за време, чак и за културу.

БД: Да ли можемо да постигнемо остварење великих мајстора без дугих медитационих повлачења и пракси као што су Шест јога Наропе?

К: Када говоримо о Шест јога Наропе, мислимо о толико много ствари које би требало да урадимо, и то осећамо као велики терет. Онда чујемо да ако једноставно радимо Гуру јогу, можемо да остваримо исти резултат. Онда кажемо: “Да, Гуру јога је веома кратка и могу да је радим”. Али постепено почињемо да схватамо посебне квалитете метода Шест јога Наропе, као што је на пример Пова, да ако их не радимо не можемо да одемо тако

Мантру Кармапа Ћено
користимо у Гуру јоги XVI Кармапе,
да бисмо се приближили
Кармапином нивоу остварења.
На тибетанском 'карма' значи активност,
а 'па' је особа која извршава активност.
Кармапа једноставно значи 'Човек Активности'.

дубоко и не можемо заиста да спознамо истину за тако кратко време. Тако, у једном тренутку пожелимо да практикујемо Шест јога; то постаје неопходно. Помоћу Гуру јоге, приближићемо се и добити делиће и комадиће Шест јога Наропе. Остићемо њихов укус, али нећемо имати комплетно искуство.

БД: Да ли би сте нам могли рећи нешто о моћи мантре? Које су користи од понављања мантре Кармапа Ћено?

К: Мантру *Кармапа Ћено* користимо у Гуру јоги XVI Кармапе, да бисмо се приближили Кармапином нивоу остварења. На тибетанском 'карма' значи активност, а 'па' је особа која извршава активност. Кармапа једноставно значи 'Човек Активности'. Дакле, чак и мантра је врста Гуру јоге.

БД: Само изговарање мантре је Гуру јога?

К: Можда не баш само изговарање, већ и размишљање о њеном смислу. Када понављамо ову мантру, веома смо близу Кармапине суштине; ми призивамо његово тело, говор и ум. Ове речи носе суштину три Кармапине форме: прошле, садашње и будуће. Можемо једноставно рећи да Кармапа, или било који други учитељ чију Гуру јогу радимо, отеловљује Три Драгуља.

Када рецитујемо шестосложну мантру Ченрезија (скт. Авалокитешвара), ОМ МАНИ ПЕМЕ ХУНГ, отварамо свој ум ка његовим ванвременим квалитетима. Када је Авалокитешвара узео бодисатва завет и

започео своју активност, пожелео је да сви који понављају његову мантру добију његов благослов. Исто је и са мантром Кармапа Ћено.

БД: Сваки Кармапа објављује да је Кармапа, а ми смо разумели да сте и Ви урадили исту ствар у раном детињству.

К: Да, иако сам тада био јако мали.

БД: Да ли бисте рекли да сте били јако уверени у то?

К: Да, и имао сам јак осећај да могу да урадим нешто добро, једноставно речено, да ћу моћи да спроводим Дарма активности и да ћу се прихватити изазова да подучавам. Био сам јако уверен. У то време, био сам сасвим мали и нисам тачно знао шта је тај осећај значио. Био је веома чудан и почео сам да га схватам тек када сам имао шест или седам година.

Кроз своју праксу, сада могу да кажем да сам у стању да предузнем и изведем све што и претходни Кармапа, и да имам способност да све то урадим. То је оно што осећам. На тај начин - да - могу да кажем да сам ја Кармапа. Кармапа једноставно значи особа која извршава активност.

БД: Ви сте веома сигурни да можете да преузмете његов задатак.

К: Да, иначе бих био само још једно издање оних људи који тврде да су Кармапа. Није довољно само понављати: "Ја сам Кармапа". Да би се препознао Кармапа,

потребан је доказ. Потребно је да особа која је одговорна за његово препознавање много ради и интензивно медитира.

БД: У овом случају Шамар Ринпоче?

К: Да, Шамар Ринпоче, уз помоћ још једног Ламе.

БД: Сада живите у потпуно другачијем окружењу од оног на Тибету. Да ли Вам недостаје место где сте одрасли? Да ли имате осећај да бисте могли тамо да се вратите?

К: Ко зна, можда ћу се једног дана тамо слободно вратити. Највећи део свог детињства сам провео у Ласи, али не недостаје ми тако много. Оно што ми недостаје је тишина источног Тибета, пашњаци, планине и природа.

БД: Да ли мислите да је будизам на Тибету у опадању?

К: Не сасвим. Многи учитељи су још увек тамо и има много људи који практикују Дарму. Ако погледамо историју, видећемо да Учења потичу из Индије, касније су пренесена на Тибет, затим у Кину, у Европу и тако даље. У Индији још увек има трагова будизма. Сигурно је да постоји јака основа на Тибету. У одређеном тренутку, будизам би тамо могао поново да процвета.

БД: Ваш отац је високи Лама Њингма школе. Можете ли нам рећи како је утицао на Вас када сте били дете?

К: Имао је веома јак утицај. Мислим да сам захваљујући свом оцу, а такође и мајци, имао лакши приступ Дарми. Пошто је мој отац велики мајстор Њингма школе, Ринпоче, његово познавање Дарме је веома дубоко. Учио сам много више и напредовао брже од обичне деце.

БД: Да ли Вас је учио да медитирате?

К: Не, не баш да медитирам. Учио ме је да читам и пишем. У то време нисам имао татора. Нисам ишао у школу, јер су моји родитељи мислили да то не би било безбедно. Још у време када сам био јако мали, они су на неки начин схватили ко сам. Дакле, свему су ме научили мој отац и ујак.

БД: Имали сте могућност да учите код куће?

К: Да, имао сам среће. До тренутка када сам напустио Тибет, знао сам много. Наравно, нисам имао компјутер, али сам напамет научио много текстова.

БД: Ко су сада Ваши главни учитељи Дарме и да ли бисте могли да кажете нешто о њиховим квалитетима?

К: Скоро сваки учитељ има своје посебне квалитете, и имао сам много среће да имам бројне учитеље Дарме. Примио сам опуномоћења од Шамар Ринпочеа, Чобје Три Ринпочеа, Лудинг Кенчен Ринпочеа, Беру Кјенце Ринпочеа, Кен Тринли Палђур Ринпочеа и Пеба Тулкуа. Топга Ринпоче, Семпа Дорђе и Кенпо Чодрак су ме учили будистичкој филозофији. Понекад сам проводио по неколико месеци у медитационом повлачењу. То је веома важно, јер знање није довољно; неопходно је имати искуство.

БД: Где сте стекли западно образовање?

К: Нисам ишао ни у једну школу, али сам учио много од својих некадашњих учитеља енглеског. Учио сам енглески од неколико људи, као што су Марк Челишчев, Американац, Луси, дама из Новозеландске амбасаде у Њу Делхију, професор Спринг, Шкот са јаким британским акцентом и Шона и Стјуарт Џарвис из Аустралије.



Данас је могуће научити много и уз помоћ модерних технологија, као што је интернет. Иако сам већ научио много, то још увек није довољно. Морам још да учим, у овом свету знање је бескрајно. То је процес који је у току и нема му краја.

БД: Можете ли нам рећи нешто о недавним иницијацијама на изгубљене Марпа тантре које сте примили од Лудинг Кенчен Ринпочеа? Зашто се ове тантре сматрају тако драгоценим?

К: Шамар Ринпоче је неколико пута замолио Лудинг Кенчен Ринпочеа да пренесе ове иницијације, али било је тешко наћи времена за то у Индији због безбројних активности које је Лудинг Кенчен Ринпоче тамо имао. Када је одлучио да отпутује у Сиетл, схватили смо да би то била савршена прилика да примимо ове важне иницијације овде у Америци. То су скривена учења, која нису преношена у нашој линији два века.

Срећом, практикована су у Сакја линији, и ово је била драгоцену прилика да их вратимо. Примио сам двадестдве иницијације; има неких које због нашег распореда нисмо могли да примимо. Ринпочеу је било потребно доста енергије само да би дао ове двадесетдве иницијације. Морао је да медитира сваког дана по шест сати да би се припремио за сваку иницијацију, а онда му је било потребно још по два сата да би дао сваку од њих. Дуже иницијације су трајале по два дана.

БД: Зашто је важно пренети ове тантре?

К: Важно је да буде сачувано много различитих метода. Све оне имају исту суштину, али различите квалитете. Да би иницијација могла да буде дата, потребно је примити усмена упутства и трансмисију, а онда постићи одређено остварење. Увек мора да постоји неко ко има времена да практикује, постигне остварење и онда преноси даље.

Учитељ је попут Буде,
он није само особа,
већ неко ко нам показује пут ка просветљењу.
Он познаје Дарму
и он или она нам помаже на нашем путу,
а то је Санга.

БД: Да ли мислите да данас има ученика који ће бити у стању да практикују ове тантре?

К: Рекао бих да, свако би то могао да уради. Морамо да их користимо, а не само да их чувамо за будућност.

БД: Али, да ли је то практично могуће?

К: Свако мора да пронађе прави тренутак и право време да их користи. То је исто као када кажемо да свако има Буда природу. На пример, постоје разне врсте воћа у башти, али могуће га је јести тек када је зрело. Ако га једемо раније, биће кисело и тешко за варење.

БД: Значи, зависи од практичара, појединца, да ли је он или она за њих спремна или не?

К: Да, али чак и ако ученици још нису спремни, учитељ би још увек покушавао да створи најбоље могуће услове за њих да практикују. Због тога имамо Дарма Центре.

БД: Како видите своју активност као XVII Кармапе?

К: То је још увек дуг пут и предстоји ми много изазова. Чиним прве кораке и мислим да ће бити веома интересно.

БД: Да ли је важно да Кармапа изводи церемонију Црне круне?

К: Било је важно. То је била традиција која се одржавала до времена XVI Кармапе, али то је ипак само традиција, ништа више од тога. Ја је не сматрам толико важном. Можемо је имати, али и ако је не будемо имали, неће бити велике разлике.

Кажемо да је Црна круна симбол Кармапине активности, и то је била истина у то време. Сада, у правом тренутку, чак би и бејзбол капа могла да отвори нечији ум. То је као квака која отвара врата.

БД: У оквиру Кађу линије постоје различити начини практиковања, што понекад доводи до подела у Санги. Као поглавар линије, да ли видите своју улогу као некога ко ће ујединити и унифицирати различите приступе, или разноликост група и практичара сматрате добродошлим и природним стањем ствари?

К: Природно је имати мале поделе. У време када је Буда подучавао, постојало је само једно разумевање његових учења. Након што је умро, појављивало се све више приступа.

Различити начини практиковања су добри ако су делотворни и ако помажу људима. Ипак, ако се појаве неслагања и настану тешкоће, онда би их требало решити. Модернизовање начина подучавања ће такође можда бити потребно. Замисао није унети нешто ново, већ користити различите изразе чувајући исту суштину.

БД: Шта чини методе Дијамантског пута јединственим?

К: Рекао бих да то није исправно питање. Нешто јединствено можете пронаћи и у свим другим будистичким методама.

Дијамантски пут је веома модеран метод, нарочито је делотворан на Западу, и већ смо видели многе резултате. На пример, у Европи има много практичара, много Центара, и људи нису само следбеници, већ имају и одређено разумевање, што је најважније. На тај начин, Дијамантски пут је веома делотворан у савремено доба. Вероватно више одговара западном уму, па је јединствен на тај начин.

БД: Развој у Европи је углавном резултат активности Ламе Оле Нидала. Шта мислите, шта му је омогућило да постигне такве резултате?

К: Мислим да он пружа велики пример свима. Можете да видите како један појединац може да постигне изузетно много. Пре него што је постао будиста, био је веома необуздан. Али, када једном упловите у своју Буда природу, можете да померате планине.

БД: Да ли можемо да вам поставимо једно лично питање? Да ли вам је тешко да увек будете у центру пажње?

К: Навикавам се (смех). То понекад може да иритира, али у неким културама то је начин на који се показује поштовање и ради се из најбоље намере. У САД и северној Европи све је једноставније и опуштеније.

БД: Који је најбољи начин да вам се обраћамо? Да ли би ваши ученици требало да вам се обраћају са Ваша Светости?

К: Не би ми сметало ни једно име. Кармапа је у реду; веома је једноставно. Мислим да бих више волео име него титулу.

БД: Шта је са извођењем прострација пред учитељем?

К: Прострација у смислу поздрава зависи од ситуације. У Азији, то је део културе. На Западу би понекад деловало веома необично, па можемо да је изоставимо. За мене су прострације обавезне, када год примам иницијације. У правом контексту, оне представљају знак поштовања. Не би требало да их радимо без разлога. Шта год да радимо у будизму, требало би да радимо са исправним разумевањем.

БД: Како видите будућност Карма Кађу линије?

К: Будућност изгледа веома добро (Кармапа се смеши). У нашој линији има много људи заинтересованих за Дарму који нису само следбеници, већ имају и интелектуално разумевање. Ово је добра основа за даљи развој.

БД: Пуно вам хвала.



БУДИСТИЧКИ ХРАМ У БЕОГРАДУ

Будистички храм у Београду, познат и као Калмички дом, било је здање калмичког народа које је постојало у Београду између 1929. и 1940. године. Сматра се једним од првих будистичких храмова у Европи после будистичког храма у Санкт Петербургу, подигнутог 1909–1915.

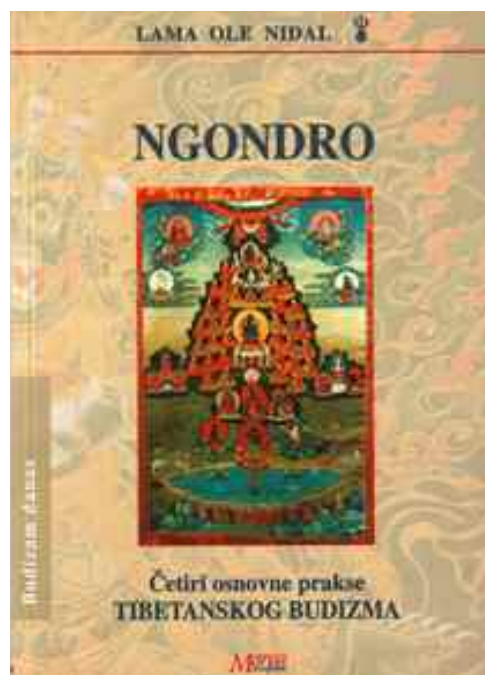
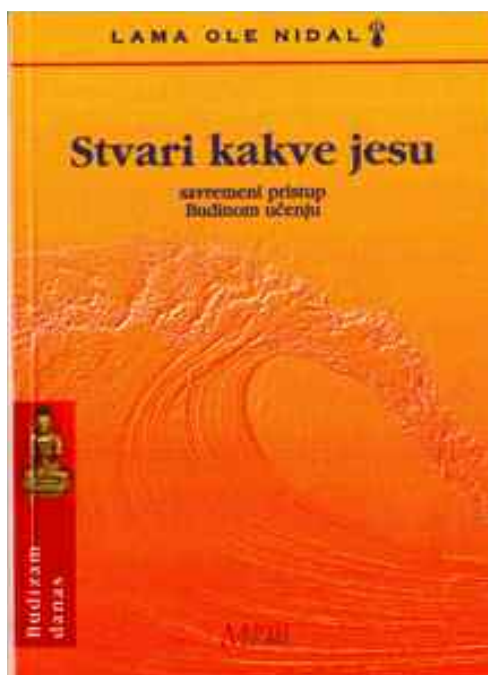
Превирања у свету у првој половини XX века довела су до расељавања и пресељења читавих етничких група. Тако се између 1920. и 1944. године у Београду нашао велики број Калмика, коју су се већином настанили у Малом Мокром Лугу. У почетку су изазивали општу радозналост, и становници Малог Мокрог Луга су их назвали Кинези.

Са калмичким избеглицама у Србију је стигло и неколико њихових свештеника. Свој први храм у Београду Калмици су

успоставили у септембру 1923. године у две изнајмљене собе у улици Војислава Илића бр. 47 (та кућа и данас постоји). У тим просторијама храм се налазио до краја 1925. године када је премештен у Метоксијску улицу бр. 51. априла 1928. године где формирају Калмичку колонију. На земљишту које има је дао београдски индустријалац, Милош Јаћимовић (1858–1940), Калмици су изградили будистички храм, који је завршен 1929. године. Свечано освећење храма, првог и јединог такве врсте у Европи, обављено је 12. децембра 1929. године. Церемонију освећења новог храма су обавили бакша Намђал Нимбушев, духовни вођа Калмика у изгнанству, који је за ту свечану прилику допутовао из Париза и бакша београдски Умаљдинова. Убрзо по изградњи, храм је постао обележје Београда и једна од његових знаменитости. У Водичу кроз Београд

објављеном 1930. године налази се на одредници о храму, а годину дана касније улица у којој се храм налазио добија ново име: Будистичка улица (данас Будванска). Када је дом саграђен и почео да функционише, убрзо потом формиран је и Будистички духовни савет који је био спона међу свим месним Калмичима. Приликом прослава већих будистичких празника долазили су и Калмици из других делова Србије. Убрзо су успостављене везе за енглеским друштвом Маха Боди друштво и другим сличним организацијама и удружењима. Калмичка принцеза Нирџидма Торгутска је посетила београдски храм 20. септембра 1933. Београдском храму су и даље недостајали многи свети предмети које није било могуће набавити у Европи, па је преко посланика Јапана у Букурешту из Токија стигла велики бронзана статуа Буде, чије је освећење извршено 25. марта 1934. године. Пола године по освећењу Будине статуе, београдски будисти су одржали помен краљу Александру, убијеном у атентату приликом званичне посете Француској. 1935. године је предузета реконструкција храма, чиме је храм проширен за још 38 квадратних метара. Након неког времена, и градске власти су почеле новчано да помажу свештенство.

У борбама за ослобођење Београда (12–16. октобар 1944.) које су се водиле у непосредној близини, делимично је порушен горњи део будистичког храма. Београдска колонија Калмика је престала да постоји 1944. године када су њени чланови избегли у Немачку, а касније у САД. Након рата, нове власти су сматрале да је београдски будистички храм изгубио разлог за постојање јер је остао без верника и без реликвија, па су 1950. срушили куполу храма а приземље претворили у дом културе.



DIJAMANTSKI PUT BUDIZMA

KARMA KADJU LINIJA



Београдски центар
Далматинска 62/4
11000 Београд

yukcl@eunet.rs

www.budizam.net